

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 2012 r.

**w sprawie wprowadzenia zakazu prowadzenia połowów szprota
w podobszarach 22–32 Morza Bałtyckiego**

Na podstawie art. 17a ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie (Dz. U. Nr 62, poz. 574, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się zakaz prowadzenia, przez armatorów statków rybackich o polskiej przynależności, ukierunkowanych połowów szprota w podobszarach 22–32 Morza Bałtyckiego od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2012 r.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rybołówstwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 248, poz. 1486).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 96, poz. 807, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 92, poz. 753 i Nr 168, poz. 1323 oraz z 2011 r. Nr 34, poz. 168 i Nr 106, poz. 622.

UZASADNIENIE

Niniejsze rozporządzenie stanowi realizację upoważnienia zawartego w art. 17a ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie (Dz. U. Nr 62, poz. 574, z późn. zm.), zgodnie z którym minister właściwy do spraw rybołówstwa w przypadku zagrożenia wyczerpania ogólnej kwoty połowowej danego gatunku organizmu morskiego lub w przypadku wyczerpania tej kwoty, może wprowadzić, w drodze rozporządzenia, czasowy zakaz prowadzenia połowów określonych gatunków organizmów morskich na określonym obszarze lub prowadzenia połowów określonymi narzędziami połowowymi lub przez statki o określonych długościach całkowitych, kierując się stopniem wykorzystania ogólnej kwoty połowowej danego gatunku organizmu morskiego oraz mając na względzie ochronę i racjonalne wykorzystanie żywych zasobów morza.

Zgodnie z podziałem ogólnej kwoty połowowej szprota w podobszarach 22–32 Morza Bałtyckiego, jaki jest zawarty w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu i warunków wykorzystania ogólnej kwoty połowowej (Dz. U. Nr 282, poz. 1653), połowy tego gatunku są prowadzone przez wszystkich armatorów, którzy złożyli wnioski o przyznanie kwoty połowowej szprota i otrzymali decyzje – specjalne zezwolenia połowowe. Połowy szprota są prowadzone w ramach kwoty wspólnej, czyli bez podziału na poszczególne statki rybackie (tzw. system olimpijski), ze wskazaniem maksymalnej kwoty szprota, jaka może zostać odłowiona przez armatora statku rybackiego o określonej długości całkowitej w danym roku kalendarzowym.

Ogólna kwota połowowa szprota na 2012 r. wynosi 66 128 ton i w stosunku do kwoty z 2011 r., w związku z pogarszającym się stanem zasobów, uległa zmniejszeniu o 22%. Stopień wykorzystania wszystkich kwot połowowych, w tym szprota, jest stale monitorowany i aktualizowany, co pozwala administracji rybackiej na posiadanie wiarygodnych i precyzyjnych danych, niezbędnych do właściwego zarządzania kwotą. Jak wynika z danych zawartych w prowadzonym przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa elektronicznym systemie raportowania połowów oraz z wprowadzonego dziennego monitorowania wykorzystania kwoty połowowej szprota, ogólna kwota połowowa tego gatunku odłowiona została już w ok. 80%. Wprowadzony od dnia 27 lipca 2012 r. dzienny monitoring połowów szprota wskazuje, że w przypadku, gdy połowy utrzymują się na obecnym poziomie ogólna

kwota szprota zostanie odłowiona w 100% w najbliższych miesiącach, czyli przed końcem 2012 r. W związku z tym zaistniało realne zagrożenie wyczerpania ogólnej kwoty połowowej szprota i w celu uniknięcia przekroczenia tej kwoty należy podjąć niezwłoczne działania polegające na zamknięciu ukierunkowanych połowów tego gatunku dla polskich armatorów do końca 2012 r.

Elementem zarządzania kwotami połowowymi jest obecne podjęcie prac nad niniejszą regulacją, mającą na celu zamknięcie ukierunkowanych połowów szprota do dnia 31 grudnia 2012 r., aby w ten sposób uniknąć przełowienia kwoty połowowej tego gatunku. Termin zamknięcia ukierunkowanych połowów wyżej wymienionego gatunku wynika z faktu, że pozostała część kwoty połowowej szprota (ok. 20%) nie pozwoli na prowadzenie do końca bieżącego roku połowów ukierunkowanych, a jedynie będzie mogła być wykorzystana jako przyłów przy połowach śledzi. Natomiast stopień wykorzystania ogólnych kwot połowowych śledzi z podobszarów 22–24 oraz 25–27, 28.2, 29 i 32 Morza Bałtyckiego pozwala przypuszczać, że pozostała część ogólnej kwoty połowowej szprota będzie wystarczająca, jako kwota możliwa do odłowienia w ramach przyłowu i nie będzie stwarzać niebezpieczeństwa jej przełowienia.

W tym miejscu zaznaczyć należy, iż minister właściwy do spraw rybołówstwa nie posiada w obowiązującym stanie prawnym bardziej elastycznych instrumentów prawnych, umożliwiających zarządzanie kwotami połowowymi i szybsze reagowanie na zmiany w sytuacji połowowej, jak wydanie rozporządzenia. W związku z tym, że na podstawie stale aktualizowanych danych przewiduje się, że ogólna kwota połowowa szprota nie jest wystarczająca do prowadzenia połowów ukierunkowanych, zasadne jest wprowadzenie zakazu takich połowów szprota dla polskich armatorów wszystkich statków rybackich.

Informacje o wielkości wykorzystania ogólnej kwoty połowowej szprota są uzyskiwane bezpośrednio od armatorów, którzy, zdając karty z dzienników połowowych z każdego rejsu lub w drodze raportów miesięcznych, raportują wielkość swoich połowów. Dokumenty te, za pośrednictwem właściwych okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego, trafiają do Centrum Monitorowania Rybołówstwa (CMR), gdzie są wprowadzane do Elektronicznego Rejestru Statków (ERS). Przy czym czas konieczny na przesłanie przez armatorów kart z dzienników połowowych i raportów miesięcznych do okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego, a następnie do CMR, które jest właściwe do wprowadzenia danych do

ERS, powoduje, że organy administracji rybackiej z opóźnieniem uzyskują dane o poziomie wykorzystania ogólnej kwoty połowowej określonego gatunku – w tym przypadku szprota. Oznacza to, że tym bardziej konieczne jest pilne czasowe zamknięcie ukierunkowanych połowów szprota. Z uwagi na obecne wykorzystanie kwoty połowowej szprota dalsze prowadzenie ukierunkowanych połowów tego gatunku musi zostać wstrzymane, jednakże pozostała część kwoty połowowej szprota będzie mogła być wykorzystana w ramach przyłowu podczas ukierunkowanych połowów śledzi.

W związku z faktem, że flota przybrzeżna prowadzi połowy śledzi w okresie jesiennym i zimowym, natomiast duże statki rybackie połowy takie prowadzą również w lecie zasadne jest wprowadzenie zakazu ukierunkowanych połowów szprota na rzecz ukierunkowanych połowów śledzi do końca bieżącego roku. Działania obecnie podejmowane mają na celu ograniczenie negatywnych skutków związanych z całkowitym zamknięciem połowów jednego z wyżej wymienionych gatunków pelagicznych. W roku 2011 z uwagi na szybkie wykorzystanie kwoty połowowej śledzia stada centralnego (podobszary 25–27, 28.2, 29 i 32 Morza Bałtyckiego) należało zamknąć połowy tego gatunku od dnia 15 listopada do dnia 31 grudnia, czyli do końca roku. Przy tym całkowite zakazanie połowów śledzia stada centralnego miało konsekwencje w postaci konieczności powstrzymania się armatorów od połowów szprotów, gdyż oba te gatunki ryb pelagicznych łowione są łącznie, w związku z czym nie ma możliwości, aby prowadzić połowy śledzi bez domieszki szprota w połowie i odwrotnie. Zatem te dwa gatunki występują w przyłowach i aby zapewnić ciągłość połowów śledzia nie tylko latem, ale również w sezonie jesiennym i zimowym, kiedy przed Świętami Bożego Narodzenia zwiększa się zapotrzebowanie zwłaszcza na śledzia, zdecydowano o wprowadzeniu zakazu połowów ukierunkowanych szprota do końca 2012 r. Ma to na celu ochronę interesów zarówno armatorów statków rybackich jak i przetwórców oraz pośrednio konsumentów.

Zagadnienia regulowane w niniejszym rozporządzeniu są objęte zakresem prawa Unii Europejskiej, ponieważ przepis art. 35 ust. 1 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiającego wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 847/96, (WE) nr 2371/2002, (WE) nr 811/2004, (WE) nr 768/2005, (WE) nr 2115/2005, (WE) nr 2166/2005, (WE) nr 388/2006, (WE) nr 509/2007, (WE) nr 676/2007, (WE) nr 1098/2007, (WE) nr

1300/2008, (WE) nr 1342/2008 i uchylającego rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1627/94 oraz (WE) nr 1966/2006 (Dz. Urz. UE L 343 z 22.12.2009, str. 1) stanowi, że „każde państwo członkowskie ustala datę, począwszy od której można uznać, że połowy stada lub grupy stad objętych kwotą dokonane przez statki rybackie pływające pod jego banderą wyczerpały tę kwotę”. W przypadku braku działań ze strony państwa członkowskiego, zamknięcia dokona Komisja Europejska, stosownie do art. 36 wyżej wymienionego rozporządzenia.

Podkreślić przy tym należy, że jeśli państwo członkowskie nie podejmie stosownych działań w celu zamknięcia połowów określonego gatunku organizmu morskiego wskutek wyczerpania jego kwoty połowowej, to w przypadku gdy Komisja Europejska dokonuje zamknięcia połowów z powodu przełowienia określonego gatunku organizmu morskiego, podejmuje ona równocześnie działania w celu zmniejszenia przysługującej danemu państwu członkowskiemu, na kolejne lata, kwoty połowowej gatunku objętego zakazem połowu. Zmniejszenie kwoty połowowej może być rozłożone nawet na kilka lat, jak to miało miejsce w odniesieniu do przełowienia kwoty połowowej dorsza w 2007 r., dokonanego przez polskich rybaków. Jeszcze jedną istotną sankcją, w przypadku gdy państwo członkowskie nie przestrzega ustanowionych limitów i dokonuje przekroczenia przyznaných kwot połowowych, może być wstrzymanie wypłaty środków finansowych z Unii Europejskiej.

Niniejsze przepisy są także realizacją obowiązku zawartego w art. 5 Konstytucji RP, który zapewnia, że państwo polskie stoi na straży ochrony środowiska przy jednoczesnym kierowaniu się zasadą zrównoważonego rozwoju. Z uwagi na ochronę środowiska projektowane rozporządzenie jest w pełni uzasadnione, gdyż Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi jako minister właściwy do spraw rybołówstwa jest zobowiązany na podstawie art. 74 Konstytucji RP do ochrony środowiska. Mając powyższe na względzie oraz kierując się przede wszystkim racjonalnym wykonywaniem rybołówstwa i zrównoważonym wykorzystaniem żywych zasobów morza, przy jednoczesnej ochronie tych zasobów, opracowano niniejsze rozporządzenie, uwzględniając dostępne analizy dotyczące aktualnego wykorzystania przyznanej Polsce ogólnej kwoty połowowej szprota. Istotny jest również obowiązek wyrażony w art. 86 Konstytucji RP stanowiący, że każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. W związku z czym nie tylko Minister

Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ale także użytkownicy morza (środowisko rybackie), są odpowiedzialni za ochronę zasobów szprota stanowiących nieodłączny element ekosystemu Morza Bałtyckiego, dlatego też zamknięcie ukierunkowanych połowów szprota jest niezbędne w celu utrzymania i zapewnienia właściwej ochrony jego populacji.

Zaproponowano, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 3 dni od dnia ogłoszenia. Rozwiązanie to wynika z konieczności pilnego wprowadzenia przepisów prawnych, polegających na zamknięciu ukierunkowanych połowów szprota. Wprowadzenie w życie rozwiązań zawartych w projekcie rozporządzenia leży również w interesie państwa, ponieważ pozwoli na uniknięcie przełowienia szprota oraz konsekwencji z tym związanych, a pozwoli na prowadzenie połowów śledzi, przy których występuje przyłów szprota. Biorąc pod uwagę, że zbyt późne zamknięcie ukierunkowanych połowów mogłoby wiązać się z koniecznością nie tylko przełowienia, ale i jego spłaty, ważny interes państwa wymaga pilnego wprowadzenia planowanych rozwiązań w życie, tak aby Rzeczpospolita Polska nie poniosła w przyszłości negatywnych konsekwencji w postaci zmniejszenia kwoty połowowej szprota i polscy rybacy mogli w kolejnych latach w pełni korzystać z ogólnej kwoty połowowej tego gatunku.

W związku z powyższym, trwają obecnie działania informacyjne polegające na przekazaniu środowisku rybackiemu wiadomości dotyczącej stopnia wykorzystania ogólnej kwoty połowowej szprota, w związku z którym planuje się wprowadzenie zakazu ukierunkowanych połowów szprota. W formie przyjętej zwyczajowo, tj. przez komunikaty okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego wywieszane w ich siedzibach i portach rybackich, przez komunikat przekazany organizacjom rybackim oraz umieszczenie informacji na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rybołówstwa, zostanie przekazana wiadomość w wyżej wymienionym zakresie. Działania te podjęto jeszcze przed etapem konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych treści niniejszego rozporządzenia, w związku z czym wprowadzenie zakazu ukierunkowanych połowów szprota nie będzie zaskoczeniem dla armatorów statków rybackich prowadzących takie połowy.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie

sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie wymaga notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projektowane rozporządzenie wraz z wszelkimi dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem zostało udostępnione na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji. Od dnia udostępnienia projektu rozporządzenia w Biuletynie Informacji Publicznej nie zgłoszono zainteresowania w trybie art. 7 tej ustawy.

Projektowane rozporządzenie zostało ujęte w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenia

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało wpływ na podmioty i sytuację społeczno-ekonomiczną armatorów statków rybackich prowadzących połowy szprota. Jednak niezamknięcie połowów we wskazanym terminie może mieć negatywne skutki na wysokość kwoty połowowej szprota, jaka dostępna będzie dla Polski na rok następny, co pośrednio może wpłynąć na sytuację ekonomiczną armatorów statków rybackich prowadzących połowy tego gatunku, ale także na sytuację przetwórców, którzy będą mieli ograniczony dostęp do surowca.

2. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego

Przewiduje się, że wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki.

5. Wpływ projektu rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia został przesłany do następujących organizacji: Krajowej Izby Producentów Ryb w Ustce, Kołobrzeszkiej Grupy Producentów Ryb Sp. z o.o., Organizacji Producentów Rybnych Władysławowo Sp. z o.o., Zrzeszenia Rybaków Morskich–Organizacja Producentów, Organizacji Producentów Ryb „Bałtyk”, Darłowskiej Grupy Producentów Ryb

i Armatorów Łodzi Rybackich, Organizacji Rybaków Łodziowych–Producentów Rybnych Sp. z o.o., Zrzeszenia Rybaków Zalewów Szczecińskiego, Kamieńskiego i Jeziora Dąbie, Stowarzyszenia Rybak w Tolkmicku, Związku Rybaków Polskich w Ustce, Stowarzyszenia Armatorów Łodziowych, Stowarzyszenia Rybaków Zalewu Wiślanego, Północnoatlantyckiej Organizacji Producentów, Polskiego Stowarzyszenia Przetwórców Ryb, Rady Krajowej Sekretariatu Rolnictwa NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych–Lewiatan, Związku Rzemiosła Polskiego oraz Business Centre Club.

W ramach konsultacji społecznych napłynęły opinie od Zrzeszenia Rybaków Morskich–Organizacja Producentów (dwa pisma z dnia 1.08.2012 r. oraz z dnia 6.08.2012 r.), Organizacji Producentów Ryb „Bałtyk” (pismo z dnia 6.08.2012 r.) oraz od Polskiego Stowarzyszenia Przetwórców Ryb (pismo z dnia 3.08.2012 r.). Stosownie do tych opinii środowisko rybackie – zwłaszcza przetwórców rybnych popiera czasowe zamknięcie połowów szprota na Morzu Bałtyckim, zwłaszcza, że w chwili obecnej poławiany szprot nie posiada najwyższych walorów konsumpcyjnych. Jednak zdaniem ZRM-OP i OPR „Bałtyk” połowy powinny być zamknięte jedynie dla ukierunkowanych połowów, przy jednoczesnej możliwości prowadzenia połowów szprota w ramach przyłowu przy ukierunkowanych połowach śledzi. Uwaga została uwzględniona.

Opracowano w Departamencie Rybołówstwa:

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym: